

Ugonjwa wa Mkamba (Bronchiolitis)

Ni nini?

Ugonjwa wa mkamba ni ugonjwa kama homa ya mafua ambao huathiri watoto wachanga katika mwaka wao wa kwanza wa maisha. Inasababishwa na moja ya virusi kadhaa (ya kawaida ikiwa RSV au Virusi vya Usawazishaji wa Kupumua), ambayo huathiri njia ndogo za hewa (mkamba) kwenye mapafu. Ugonjwa wa mkamba hutokea mara nyingi zaidi katika miezi ya baridi.

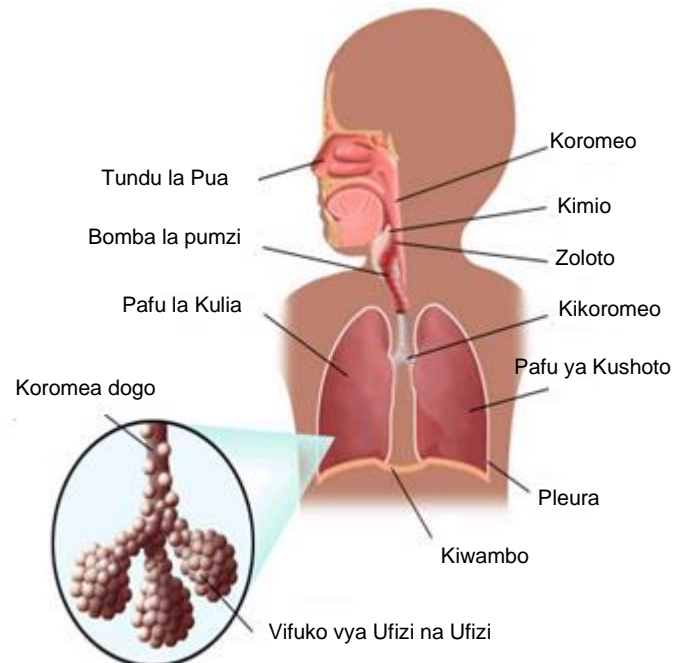
Ugonjwa wa mkamba huanza kama mafua tu (puani kwenye makamasi, kupiga chafya na kikohozi), na unaweza kuendelea na dalili kama vile matatizo ya kupumua (ya haraka, yenye taabu au kelele) na matatizo ya kula (kiasi kilichopunguzwa, mara au hamu ya kula).

Utambuzi

Hakuna uchunguzi maalum wa kuthibitisha utambuzi. Hata hivyo, makamasi ya puani yanaweza kutumwa kwenye maabara ili kuthibitisha ni aina gani ya virusi ambavyo mtoto wako anavyo. Aina ya virusi haibadilishi matibabu ya ugonjwa wa mkamba.

Usimamizi wa nyumbani

Wakati wote usivute sigara nyumbani au karibu kwa mtoto wako. Hii ni muhimu hasa kwa watoto wenye ugonjwa wowote wa kupumua.

- Dawa kwa kawaida hazisaidii watoto wenye ugonjwa wa mkamba. Dawa za Antibiotiki hazitolewi kwa sababu mkamba husababishwa na virusi na antibiotiki hazitibu virusi.
- Himiza muda wa kupumzika.
- Mnyonyesha au mpe maziwa ya unga (fomula) kwa muda mfupi, na maji mara nyingi zaidi. Kwa njia hii mtoto wako hachoki sana wakati wa anapokula. Ikiwa mtoto wako hanywi vya kutosha, anaweza kukosa maji mwilini.
- Unaweza kumpa paracetamol ikiwa mtoto wako hajisikii vizuri.
- Epuka kuwasiliana na watoto wengine katika siku chache za kwanza, kwani mkamba ni ugonjwa wa kuambukiza na kuwasiliana na watoto wengine au watoto wachanga kunaweza kuwafanya wagonjwa pia.

Ikiwa mtoto wako anakasirika na ana shida ya kula, anaweza kuhitaji kulazwa kwenye hospitali. Wafanyakazi wanaweza kuhitaji:

- Kumpa oksijeni.
- Mpe majimaji na bomba la kulisha kupitia pua ndani ya tumbo, au wakati mwingine kupitia dripu kuingia kwa mshipa.
- Umwangelie kwa karibu ili kuhakikisha kuwa hajisikii kuugua zaidi.

Kufuatilia

Fanya miadi kwa mtoto wako kumuona daktari (au kurudi kwenye idara ya dharura) ikiwa ana dalili yoyote kati ya zifuatazo:

- Ugumu wa kupumua (kupumua haraka au isivyo vya kawaida, ngozi kuzunguka shingo na mbavu zinazonyonya, kichwa cha kuchoma, kelele ya kupogoa).
- Ngozi inabadilika kuwa bluu au ana ngozi ambayo ni kwajuka na yenye jasho.
- Kuchukua chini ya nusu ya chakula chake cha kawaida, au anakataa chakula au maji.
- Anaonekana kuwa na uchovu sana au mwenye usingizi zaidi kuliko kawaida.
- Kama una wasiwasi kuhusu mtoto wako kwa sababu nyingine.

Mambo muhimu ya kukumbuka

Baadhi ya watoto wako katika hatari zaidi ya kupata ugonjwa wa mkamba. Enda na mtoto wako kumwona daktari katika idara ya dharura ya karibu ikiwa ana mojawapo ya hivi hapa chini:

- Alizaliwa kabla ya wakati (kabla ya wiki 23).
- Ni mdogo sana (chini ya wiki 10 tangu kuzaliwa).
- Kuwa na hali ya ugonjwa wa afya ya muda mrefu (kwa mfano ugonjwa wa mapafu, ugonjwa wa moyo, ugonjwa wa neva, au hana kingamwili).
- Ni Mtu wa Aboriginal au Mwanaviswi wa Torres Strait.
- Watoto wanahitaji kupumzika na kunywa kiasi kidogo mara nyingi zaidi.
- Ugonjwa wa mkamba ni ugonjwa wa kuambukiza katika siku chache za kwanza za ugonjwa.
- Ni kawaida zaidi kwa watoto chini ya umri wa miezi 6.
- Watoto kwa kawaida huugua kwa siku 3 - 5 na kisha kupona kwa siku 7 - 10 zijazo. Kikohozi kinaweza kuendelea kwa wiki 2 - 4.
- Uvutaji wa sigara nyumbani huongeza uwezekano wa watoto kupata ugonjwa wa mkamba na kufanya hali kuwa mbaya zaidi.
- Matone au vioevu vya pua ya maji ya chumvi (kutoka kwa duka la dawa) yanaweza kusaidia kusafisha vifungu vya pua.

Government of **Western Australia**
Child and Adolescent Health Service

Huduma ya Afya ya Watoto na Vijana
15 Hospital Avenue, Nedlands, WA, 6009.
Simu: (08) 6456 2222
Imetolewa na: Idara ya Dharura
Kumb: 529.9 © CAHS 2023

Waraka huu unaweza kupatikana katika muundo
mbadala kwa ombi la mtu mwenye ulemavu.

Kanusho: Chapisho hili ni kwa madhumuni ya elimu ya jumla na habari. Wasiliana na mtaalamu wa afya aliyehitimu kwa ushauri wowote wa matibabu unaohitajika.
© Jimbo la Australia Magharibi, Huduma ya Afya ya Watoto na Viiana